วิชาทนาย ที่ไม่มีใครสอน

เล่ม 4 | คุยกับลูกความให้เป็น

จากรู้กฎหมาย
สู่พูดให้คนเข้าใจ
เชื่อใจ และตัดสินใจได้

ทนายกรณ์ ศิริย์
ณิญา ศรีเทพย์

วิชาทนายที่ไม่มีใครสอน

เล่ม 4 คุยกับลูกความให้เป็น

จากรู้กฎหมาย สู่พูดให้คนเข้าใจ เชื่อใจ และตัดสินใจได้

ทนายกรณ์ ศิริย์ และ ณิญา ศรีเทพย์

วิชาทนายที่ไม่มีใครสอน เล่ม 4: คุยกับลูกความให้เป็น

จากรู้กฎหมาย สู่พูดให้คนเข้าใจ เชื่อใจ และตัดสินใจได้

ผู้เขียน ทนายกรณ์ ศิริย์ และ ณิญา ศรีเทพย์

ฉบับดิจิทัล เผยแพร่ครั้งที่ 1 ตุลาคม 2569

ราคา 249 บาท

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ห้ามคัดลอก ทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าในรูปแบบใด โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้เขียน เว้นแต่การกระทำที่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เช่น การอ้างอิงบางตอนตามสมควรเพื่อการวิจารณ์ การศึกษา หรือการรายงานข่าว โดยระบุที่มา แบบฟอร์มและตารางในภาคเครื่องมือ ผู้ซื้อหนังสือและบุคลากรในสำนักงานของผู้ซื้อนำไปใช้ในงานของสำนักงานได้ แต่ห้ามนำไปจำหน่ายหรือแจกจ่ายต่อ

จัดทำและจัดจำหน่ายโดยผู้เขียน

หมายเหตุถึงผู้อ่าน

เล่มนี้แบ่งปันแนวคิด เครื่องมือ และประสบการณ์สื่อสารระหว่างทนายความกับลูกความ ไม่ใช่คำปรึกษากฎหมายในข้อเท็จจริงเรื่องใด

คุณธนาใน CLIENT CASE และสถานการณ์ตัวอย่างทุกตอนสร้างขึ้นเพื่ออธิบายหลักการ ไม่ได้มาจากคดีของลูกความรายใด และไม่ได้หมายถึงบุคคลใด CLIENT CASE เรียงตามหัวข้อของบท ไม่ได้เรียงตามเวลา

ตัวเลขในเล่ม ทั้งจำนวนเงิน ค่าบริการ และจำนวนวัน เป็นตัวเลขสมมติเพื่อสาธิตวิธีพูด ไม่ใช่อัตราค่าบริการของผู้เขียนหรือของสำนักงานใด

บทพูดตัวอย่างเป็นต้นแบบของวิธีคิด ไม่ใช่ถ้อยคำสำเร็จรูป ก่อนใช้ให้ปรับตามข้อเท็จจริงและหน้าที่ของคุณ ไม่มีประโยคใดในเล่มใช้รับรองผลคดี CLIENT-6 และเครื่องมืออื่นเป็นเครื่องมือที่ผู้เขียนแนะนำ เป็นจุดเริ่มต้นให้ปรับใช้ ไม่ใช่ข้อบังคับของวิชาชีพ

ข้อกฎหมายและข้อบังคับวิชาชีพที่อ้างถึง ตรวจ ณ 5 ตุลาคม 2569 ตรวจซ้ำ 23 ตุลาคม 2569 กับตัวบทฉบับรวมแก้ไขจากแหล่งทางการ เล่มนี้ไม่อ้างเลขคำพิพากษาศาลฎีกา ข้อบังคับมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529 ต้องอ่านคู่ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2568 ซึ่งแก้เฉพาะข้อ 20 ที่เล่มนี้ไม่ได้อ้าง กฎหมายและแนวปฏิบัติอาจเปลี่ยนก่อนใช้ให้ตรวจฉบับปัจจุบัน กฎหมายที่ใช้กับช่วงเวลาเกิดเหตุ และบทเฉพาะกาล กล่องข้อกฎหมายและเส้นมรรยาทชี้เส้นที่ควรรู้เท่านั้น

ลูกความไม่เคยเห็นสิ่งที่อยู่ในหัวทนาย

เขาเห็นเพียงสิ่งที่คุณพูด เขียน ถาม และอธิบาย

สารบัญ

คำนำผู้เขียน 8

แบบประเมินการสื่อสารกับลูกความ 12

จากเล่ม 3 สู่เล่ม 4 21

ภาค 1 ฟังให้เป็น ก่อนพูดให้เก่ง 28

บทที่ 1 ลูกความไม่ได้เล่าเรื่องตามลำดับที่ทนายต้องการ 30

บทที่ 2 คำถามที่ลูกความถาม อาจไม่ใช่คำถามจริง 41

ภาค 2 แปลกฎหมายเป็นภาษาคน 53

บทที่ 3 อย่าอ่านกฎหมายให้ลูกความฟัง 54

บทที่ 4 ตอบคำถามว่า ชนะไหม อย่างไร 66

ภาค 3 ข่าวร้ายและความคาดหวัง 78

บทที่ 5 บอกลูกความว่าคดีมีปัญหาอย่างไร 79

บทที่ 6 อย่าขายความหวังที่ควบคุมไม่ได้ 91

ภาค 4 เงินและขอบเขต 103

บทที่ 7 พูดค่าทนายโดยไม่รู้สึกเหมือนขายของ 104

บทที่ 8 เมื่อลูกความต่อราคา 114

บทที่ 9 ลูกความขอเกินขอบเขต 124

ภาค 5 บทสนทนาที่ยาก 135

บทที่ 10 ลูกความโกรธ ต้องฟังอะไร 136

บทที่ 11 เมื่อเราต้องพูดว่า ไม่ได้ 150

ภาค 6 ทำให้การสื่อสารกลายเป็นระบบ **162**

บทที่ 12 ทุกบทสนทนาสำคัญต้องมีขั้นต่อไป 163

บทที่ 13 LINE ไม่ใช่แฟ้มคดี 174

บทที่ 14 ลูกความไม่ควรต้องตามทนายเพื่อรู้ว่าคดีถึงไหน 188

ภาค 7 เมื่อความสัมพันธ์ถูกทดสอบ **199**

บทที่ 15 เมื่อลูกความไม่พูดความจริง 200

บทที่ 16 เมื่อลูกความต้องการให้ทำสิ่งที่เราไม่ควรทำ 213

บทที่ 17 เมื่อความสัมพันธ์ควรจบ 228

ภาค 8 ภาษาของทนาย **243**

บทที่ 18 ประโยคที่ทนายต้องพูดให้เป็น 244

ภาค 9 หยิบใช้ได้ทุกวัน **263**

CLIENT-6 ..... **264**

50 ประโยคที่ทนายต้องพูดให้เป็น **268**

20 หลุมพรางในการคุยกับลูกความ **275**

ชุดเครื่องมือ 20 ชิ้น **282**

30 วัน **306**

บทส่งท้าย **311**

กฎหมายและข้อบังคับที่อ้างถึง **318**

เกี่ยวกับผู้เขียน **324**

คำนำผู้เขียน

ลูกความไม่เคยเห็นสิ่งที่อยู่ในหัวทนาย

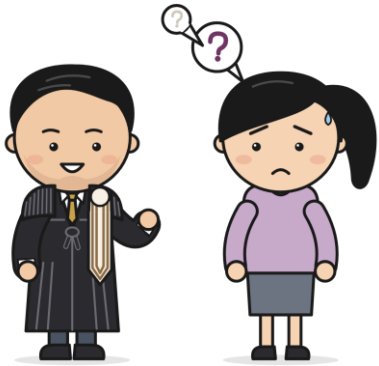

ทนายเรียนมาว่ากฎหมายว่าอย่างไร แต่ในชีวิตจริง ลูกความไม่ได้เดินเข้ามาถามว่า องค์ประกอบความผิดครบหรือไม่ครับ เขาพูดว่า

"ทนายครับ ผมจะติดคุกไหม"

เขาไม่ได้ถามว่าสิทธิเรียกร้องขาดอายุความหรือไม่ แต่ถามว่า ผมยังเอาเงินคืนได้ไหม ไม่ได้ถามว่าพยานหลักฐานมีน้ำหนักเพียงพอหรือไม่ แต่ถามว่า ทนายคิดว่าผมชนะไหม

ตรงนี้เองที่ความรู้กฎหมายอย่างเดียวยังไม่พอ เพราะคุณอาจรู้คำตอบทางกฎหมาย แต่ยังต้องรู้ว่าจะพูดมันออกมาอย่างไร

ปัญหาไม่ได้มีแค่พูดไม่เก่ง

บางคนพูดเก่งมาก แต่พูดเยอะเกินไป บางคนอธิบายกฎหมายถูก แต่ลูกความฟังไม่เข้าใจ บางคนกลัวรับประกันผล จนตอบทุกอย่างว่าขึ้นอยู่กับดุลพินิจศาลครับ บางคนพูดตรงเกินไป จนลูกความรู้สึกว่าไม่ได้รับฟัง บางคนเกรงใจ จนไม่กล้าบอกว่าคดีมีปัญหา

บางคนเสนอค่าทนายแล้วรู้สึกเหมือนกำลังขายของ บางคนไม่กล้าทวงเงิน บางคนรับโทรศัพท์ลูกความทุกเวลา จนสุดท้ายเริ่มไม่อยากรับโทรศัพท์เลย

ทั้งหมดนี้คืองานของทนาย แต่แทบไม่มีใครสอนเป็นระบบ

หนังสือเล่มนี้ไม่ได้สอนให้พูดเพราะ

เล่มนี้ไม่ได้สอนเทคนิคสะกดใจ ปิดการขาย พูดให้ลูกความเชื่อทุกอย่าง หรือใช้จิตวิทยาบังคับคน มันสอนเรื่องที่ยากกว่า

พูดความจริง ให้คนรับฟังได้

อธิบายความไม่แน่นอน โดยไม่ทำให้ดูเหมือนไม่รู้อะไร บอกข่าวร้าย โดยไม่ทำลายความสัมพันธ์ พูดเรื่องเงิน โดยไม่รู้สึกผิด ปฏิเสธคำขอ โดยไม่สร้างศัตรู ควบคุมบทสนทนา โดยยังทำให้ลูกความรู้สึกว่าได้รับฟัง และบางครั้ง พูดว่า "ผมยังตอบไม่ได้" อย่างมืออาชีพ

การสื่อสารคือส่วนหนึ่งของงานวิชาชีพ

ลูกความไม่รู้ว่าคุณอ่านคดีออกแค่ไหน คิดรอบคอบแค่ไหน ตรวจเอกสารกี่รอบ หรือกังวลกับความเสี่ยงตรงไหน สิ่งที่เขารับรู้ได้คือสิ่งที่คุณพูด

เขียน ถาม อธิบาย และทำให้เขาเข้าใจ การสื่อสารจึงไม่ใช่งานประกอบของวิชาชีพ มันคือส่วนหนึ่งของงานวิชาชีพเอง

คุณอาจวิเคราะห์ถูก แต่ถ้าลูกความเข้าใจผิด ปัญหายังเกิดได้ คุณอาจเตือนความเสี่ยงแล้ว แต่ถ้าพูดจนลูกความไม่รู้ว่าเรื่องนั้นสำคัญ การเตือนอาจไม่สำเร็จ คุณอาจทำงานครบ แต่ถ้าลูกความไม่รู้ว่าคดีถึงไหน เขาอาจรู้สึกว่าไม่มีใครทำอะไร

และคุณอาจเป็นทนายที่เก่งมาก แต่ถ้าทุกบทสนทนาทำให้ลูกความสับสน กลัว คาดหวังผิด หรือไม่รู้ว่าต้องทำอะไรต่อ ความเก่งนั้นยังเดินทางไปไม่ถึงคนที่กำลังจ้างคุณ

หนังสือเล่มนี้จึงไม่ได้สอนว่าพูดอย่างไรให้ดูเป็นทนาย แต่สอนว่า

พูดอย่างไร ให้คนที่ไม่ใช่ทนาย เข้าใจสิ่งที่ทนายเข้าใจ

CLIENT-6 แกนของเล่มนี้

เล่ม 1 มี F-L-E-R และ PRICE เล่ม 2 มี FIRM-5 เล่ม 3 มี LEVEL-5 เล่มนี้มี **CLIENT-6** หกช่วงของการสื่อสารกับลูกความ

ฟังให้ได้เรื่อง หาคำถามจริง แปลกฎหมายเป็นภาษาคน จัดการความคาดหวัง กำหนดขั้นต่อไป บันทึกและติดตาม แผนที่หนึ่งหน้าอยู่ถัดจากแบบประเมิน

บทที่ 1–14 เดินไปตามหกช่วงนี้ บทที่ 15–17 เอาทั้งระบบไปทดสอบกับสถานการณ์ที่ยากที่สุด และบทที่ 18 รวมประโยคที่ใช้ได้จริงในแต่ละสถานการณ์

ลูกความหนึ่งคน ตั้งแต่วันแรกถึงวันปิดเรื่อง

เล่ม 2 มีสำนักงาน A เล่ม 3 มีทีมของสำนักงาน A เล่มนี้มีลูกความสมมติหนึ่งคน ชื่อคุณธนา เขาเริ่มจากประโยคว่า "ผมโดนโกงครับทนาย ผมอยากฟ้องเลย" แล้วเดินไปกับคุณทั้งเล่มจนถึงวันปิดเรื่อง

คุณจะเห็นว่าการสื่อสารไม่ได้เป็นบทสนทนาแยก ๆ แต่มันสร้างความสัมพันธ์ตลอดอายุคดี

สิ่งที่ผมอยากให้เกิดเมื่ออ่านจบ

วันแรก ลูกความเดินเข้ามาพร้อมเรื่องหนึ่งเรื่อง เขาอาจไม่รู้กฎหมาย ไม่รู้ขั้นตอน ไม่รู้ว่าต้องเตรียมอะไร และไม่รู้ว่าสิ่งที่กำลังกลัวมีโอกาสเกิดขึ้นจริงแค่ไหน

หน้าที่ของทนายไม่ใช่เพียงรู้มากกว่าเขา แต่ต้องช่วยให้เขาเห็นสถานการณ์ของตัวเองชัดขึ้น ไม่ใช่สร้างความหวังเกินจริง ไม่ใช่สร้างความกลัวเพื่อให้จ้าง ไม่ใช่พูดศัพท์ยากเพื่อให้ดูเก่ง แต่ทำให้เขารู้ว่าเกิดอะไรขึ้น มีอะไรที่เรารู้ อะไรที่ยังไม่รู้ มีทางไหน แต่ละทางเสี่ยงอะไร และจากตรงนี้ต้องทำอะไรต่อ

ถ้าทำได้ ลูกความอาจยังกลัว คดีอาจยังยาก ผลอาจยังไม่แน่นอน แต่เขาจะไม่ต้องเดินอยู่ในความไม่รู้เพียงลำพัง

ไม่ใช่พูดให้ลูกความเชื่อเรา

แต่พูดให้เขาเข้าใจพอที่จะตัดสินใจเรื่องของตัวเองได้

แบบประเมินการสื่อสารกับลูกความ

วันนี้สำนักงานของคุณ
คุยกับลูกความอย่างไร

25 ข้อ ห้าด้าน ทำก่อนเริ่มอ่าน

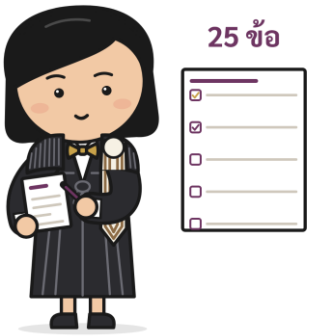

ทำแบบประเมินนี้สองครั้ง ครั้งแรกก่อนอ่าน ครั้งที่สองหลังใช้เครื่องมือในเล่มไปแล้วราว 30–90 วัน อย่าพยายามให้คะแนนตัวเองสวย คะแนนต่ำไม่ใช่ความล้มเหลว มันคือแผนที่ว่าควรเริ่มแก้ตรงไหน

วันที่ทำ ( )

วิธีให้คะแนน

ทำเครื่องหมายในช่องคะแนนของแต่ละข้อ

- **0** ยังไม่มี
- **1** ทำเป็นบางครั้ง ขึ้นกับคน
- **2** ทำเป็นระบบและสม่ำเสมอ

ทั้งหมด 25 ข้อ ห้าด้าน ด้านละ 10 คะแนน คะแนนเต็ม 50 ถ้าคุณทำงานคนเดียว ให้อ่านคำว่า "เรา" "ทีม" และ "สำนักงาน" เป็นตัวคุณเอง

ด้านที่ 1 ฟังและหาคำถามจริง

คำถาม	คะแนน
1. ก่อนให้ความเห็น เราแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อสรุปของลูกความได้หรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
2. เราจัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องสำคัญก่อนวิเคราะห์หรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
3. เราถามหาหลักฐานประกอบข้อเท็จจริงสำคัญหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
4. เรารู้หรือไม่ว่าลูกความต้องการผลลัพธ์อะไรจริง	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
5. เราหาคำถามที่อยู่หลังคำถามเมื่อจำเป็นหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2

คะแนนด้านที่ 1 ( ) / 10

ด้านที่ 2 อธิบายและประเมินความเสี่ยง

คำถาม	คะแนน
6. เราอธิบายกฎหมายโดยเริ่มจากผลที่มีต่อลูกความ ไม่ใช่ศัพท์กฎหมายหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
7. เราแยกสิ่งที่รู้ สิ่งที่ประเมิน และสิ่งที่ยังไม่รู้หรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
8. เราหลีกเลี่ยงการรับประกันผลที่ควบคุมไม่ได้หรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
9. เราพูดจุดอ่อนของคดีชัดพอ ๆ กับจุดแข็งหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
10. เมื่อข้อมูลเปลี่ยน เราปรับคำแนะนำและแจ้งลูกความหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2

คะแนนด้านที่ 2 ( ) / 10

ด้านที่ 3 ความคาดหวัง เงิน และขอบเขต

คำถาม	คะแนน
11. ก่อนเริ่มงาน ลูกความเข้าใจขอบเขตว่ารวมและไม่รวมอะไรหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
12. ลูกความเข้าใจราคา งวด และค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
13. เรากำหนดช่องทางและรูปแบบการสื่อสารหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
14. เมื่อลูกความขอเพิ่ม เราแยกงานเดิมกับงานใหม่ได้หรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
15. ก่อนลดราคา เราถามก่อนหรือไม่ว่าลูกความติดเรื่องอะไร	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2

คะแนนด้านที่ 3 ( ) / 10

ด้านที่ 4 บทสนทนาที่ยาก

คำถาม	คะแนน
16. เราพูดข่าวร้ายเร็วพอให้ลูกความยังมีทางเลือกหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
17. เมื่อลูกความโกรธ เราตรวจข้อเท็จจริงก่อนโต้แย้งหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
18. เรากล้าพูดว่า "ยังไม่รู้" เมื่อยังไม่มีข้อมูลพอหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
19. เรากล้าพูดว่า "ไม่ได้" เมื่อคำขอเกินขอบเขตที่เหมาะสมหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
20. ทีมมีขอบเขตต่อการด่าทอหรือคุกคามที่ชัดหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2

คะแนนด้านที่ 4 ( ) / 10

ด้านที่ 5 ขั้นต่อไปและการติดตาม

คำถาม	คะแนน
21. ทุกบทสนทนาสำคัญจบด้วยขั้นต่อไปหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
22. งานที่กำลังรอมีวันกลับมาตรวจหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
23. ข้อเท็จจริง คำสั่ง และการตัดสินใจสำคัญถูกบันทึกเข้าแฟ้มหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
24. สำนักงานรายงานก่อนลูกความต้องถามสถานะหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
25. เมื่อความสัมพันธ์จบ มีระบบส่งมอบสถานะ เอกสาร และกำหนดสำคัญหรือไม่	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2

คะแนนด้านที่ 5 ( ) / 10

คะแนนรวม

ด้าน	คะแนน	เริ่มอ่านที่
1 ฟังและหาคำถามจริง	_____ / 10	บทที่ 1–2
2 อธิบายและประเมินความเสี่ยง	_____ / 10	บทที่ 3–5
3 ความคาดหวัง เงิน และขอบเขต	_____ / 10	บทที่ 6–9
4 บทสนทนาที่ยาก	_____ / 10	บทที่ 5, 10–11 และ 15–16
5 ขั้นต่อไปและการติดตาม	_____ / 10	บทที่ 12–14 และ 17
รวม	_____ / 50	

อย่าเริ่มจากคะแนนรวม

สำนักงานที่ได้ 38 จาก 50 อาจดูดี แต่ถ้าด้านบทสนทนาที่ยากได้เพียง 3 จาก 10 ปัญหาหลักอยู่ตรงนั้น คำถามที่ควรถามจึงไม่ใช่ได้กี่คะแนน แต่คือ

ด้านไหนต่ำที่สุด

แล้วเริ่มอ่านและแก้ด้านนั้นก่อน

ถ้าคะแนนต่ำเพราะแต่ละคนในทีมทำไม่เหมือนกัน

นี่เป็นข้อมูลสำคัญ ถ้าทนายคนหนึ่งทำได้ดี แต่อีกคนไม่ทำ แปลว่าสำนักงานอาจมีคนเก่ง แต่ยังไม่มีมาตรฐานบริการ เป้าหมายคือทำให้สิ่งที่ดีไม่ขึ้นกับว่าวันนี้ลูกความได้คุยกับใคร

จากเล่ม 3 สู่เล่ม 4

ยังเหลือคนที่นั่งอยู่อีกฝั่งของโต๊ะ

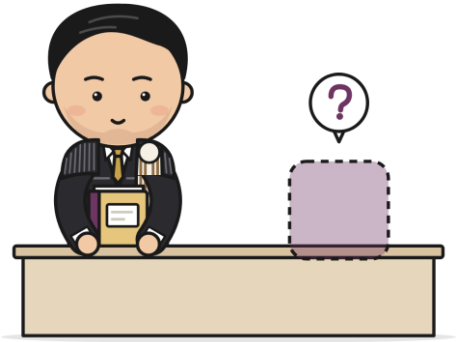

เล่ม 1 ทำคดีให้เป็น เล่ม 2 ทำสำนักงานให้เป็น เล่ม 3 สร้างคนให้เป็น เล่มนี้คุยกับคนให้เป็น

เพราะสุดท้าย กฎหมายไม่ได้เกิดขึ้นบนกระดาษอย่างเดียว มันเกิดขึ้นกับคน และทนายที่รู้กฎหมาย แต่สื่อสารกับคนไม่ได้ ยังขาดเครื่องมือสำคัญที่สุดชิ้นหนึ่งของวิชาชีพ

เล่ม	หน่วยที่ดูแล	คำถามหลัก	เครื่องมือเอก
1 รับคดีให้เป็น	คดี	คดีนี้ต้องทำอย่างไร	F-L-E-R และ PRICE
2 เปิดสำนักงานให้เป็น	สำนักงาน	สำนักงานนี้ต้องทำอย่างไร	FIRM-5
3 สร้างทีมให้เป็น	คน	คนคนนี้จะเก่งขึ้นอย่างไร	LEVEL-5 และ TEAM-5
4 คุยกับลูกความให้เป็น	ความสัมพันธ์กับลูกความ	คนตรงหน้าต้องเข้าใจอะไรเพื่อจะตัดสินใจอะไรต่อ	CLIENT-6

เล่ม 1 บอกว่าต้องทำอะไรกับคดี เล่มนี้บอกว่าจะพูดเรื่องนั้นกับลูกความอย่างไร

ในเล่ม 1	ในเล่มนี้
ฟังลูกความและลำดับเหตุการณ์ (บทที่ 2)	LISTEN-5 และคำถามหลังคำถาม บทที่ 1–2
ก่อนพูดว่าชนะไหม และ F-L-E-R (บทที่ 4)	CASE ANSWER-5 บทที่ 4
PRICE และการบอกราคา (บทที่ 6–7)	FEE TALK และแผนที่คำว่าแพง บทที่ 7–8
ขอบเขตงานในสัญญาว่าจ้าง (บทที่ 8)	แบบตรวจขอบเขตงาน บทที่ 9
แจ้งความคืบหน้า (บทที่ 10)	CALM-4 บทที่ 10 และแบบรายงานลูกความ บทที่ 14
หลักฐานและแฟ้มคดี (บทที่ 3, 11)	บันทึกคดี บทที่ 13

แผนที่ CLIENT-6

ฟัง — หาคำถามจริง — แปล — ตั้งความคาดหวัง — ขั้นต่อไป — บันทึก

ช่วง	คำถามที่ทนายถามตัวเอง	อ่านที่
C ฟังให้ได้เรื่อง	ผมเข้าใจเรื่องเดียวกับที่ลูกความกำลังพูดหรือยัง	บทที่ 1
L หาคำถามจริง	ลูกความกำลังใช้ข้อมูลนี้ตัดสินใจเรื่องอะไร	บทที่ 2
I แปลกฎหมายเป็นภาษาคน	ถ้าเขากลับไปอธิบายให้คนในบ้านฟัง เขาจะอธิบายถูกหรือไม่	บทที่ 3–5
E จัดการความคาดหวัง	มีอะไรที่เขาคิดว่าจะเกิด แต่เราไม่เคยตกลงกันหรือไม่	บทที่ 6–11
N กำหนดขั้นต่อไป	ถ้าจบบทสนทนาตอนนี้ ทุกคนรู้หรือยังว่าต้องทำอะไรต่อ	บทที่ 12
T บันทึกและติดตาม	ถ้าพรุ่งนี้คนที่คุยกับลูกความไม่อยู่ คนอื่นเปิดแฟ้มแล้วทำต่อได้หรือไม่	บทที่ 13–14

CLIENT-6 เป็นวงจร ไม่ใช่ขั้นตอนครั้งเดียว บทที่ 15–17 คือวันที่วงจรนี้ถูกทดสอบ เมื่อข้อมูลของลูกความไม่ตรงกัน เมื่อเขาขอสิ่งที่ทนายไม่ควรทำ และเมื่อความสัมพันธ์อาจต้องจบ ส่วนบทที่ 18 รวมประโยคของทุกช่วงไว้ในที่เดียว ฉบับเต็มของ CLIENT-6 อยู่ต้นภาค 9

เส้นทางของลูกความ

จากวันแรกถึงวันปิดเรื่อง ลูกความหนึ่งคนเดินผ่านจุดเหล่านี้ และแต่ละจุดมีบทสนทนาของมัน

จุดบนเส้นทาง	บทสนทนาที่เกิด	อ่านที่
เข้ามาและเล่าเรื่อง	จัดข้อเท็จจริง หาคำถามจริง	บทที่ 1–2
ฟังความเห็นของทนาย	อธิบายกฎหมาย ประเมินความเสี่ยง บอกข่าวที่ไม่อยากฟัง	บทที่ 3–5
ตัดสินใจจ้าง	กำหนดความคาดหวัง ตกลงขอบเขตและราคา	บทที่ 6–9
ระหว่างงานเดิน	บันทึกข้อมูลสำคัญ กำหนดขั้นต่อไป รายงานสถานะ	บทที่ 12–14
เมื่อมีเรื่องไม่เป็นไปตามคาด	รับมือความไม่พอใจ ปฏิเสธ ตรวจข้อมูลที่ขัดกัน	บทที่ 10–11 และ 15–16
ตัดสินใจครั้งสุดท้าย	ไปต่อ เจรจา ปิดงาน หรือส่งต่อ	บทที่ 17–18

คุณไม่จำเป็นต้องเริ่มจากบทแรก เริ่มจากด้านที่แบบประเมินบอกว่าต่ำที่สุดได้ แต่ถ้าเพิ่งเริ่มทำงานกับลูกความ ผมแนะนำให้อ่านบทที่ 1–6 เรียงกันก่อน เพราะบทหลังใช้คำและเครื่องมือจากหกบทนี้

คำที่ใช้ในเล่มนี้

- **ขั้นต่อไป** หมายถึงสิ่งที่ตกลงกันตอนจบบทสนทนา ว่าใครทำอะไร เมื่อไร ส่วน **งานถัดไป** หมายถึงงานที่สำนักงานต้องทำเป็นการภายใน
- **ลำดับเหตุการณ์** หมายถึงเรื่องที่เกิดขึ้นแล้วเรียงตามเวลา ส่วน **กรอบเวลา** หมายถึงเวลาที่คาดว่างานข้างหน้าจะใช้
- **โซน** เขียว เหลือง แดง ในเล่มนี้ใช้กับคำขอของลูกความ ว่าอยู่ในขอบเขตงานเดิม ช่วยได้เล็กน้อย หรือเป็นงานใหม่
- **รายงาน** หมายถึงการที่สำนักงานบอกสถานะให้ลูกความรู้ก่อนถูกถาม จะยาวหนึ่งบรรทัดหรือหนึ่งหน้าก็ได้

กล่องในเล่มนี้

- CLIENT CASE เรื่องของคุณธนา ลูกความสมมติหนึ่งคนที่เดินไปกับคุณทั้งเล่ม แต่ละตอนวางอยู่ในเนื้อบทตรงจุดที่เรื่องนั้นเกิด เรียงตามหัวข้อของบท ไม่ได้เรียงตามเวลา
- **เส้นมรรยาท** และ **ข้อกฎหมายที่ต้องรู้** กล่องสั้น ๆ ที่ชี้เส้นของข้อบังคับวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องในบท ตรวจกับตัวบทที่ใช้อยู่ ณ วันที่ 5 ตุลาคม 2569 และตรวจซ้ำเมื่อ 23 ตุลาคม 2569 ให้ตรวจฉบับปัจจุบันก่อนใช้ รายการทั้งหมดอยู่ในภาคผนวกท้ายเล่ม

• **เครื่องมือ** แต่ละชิ้นมีหมายเลขตามชุดเครื่องมือ 20 ชิ้น ฉบับย่ออยู่ในบทและในภาค 9 ส่วนแบบที่ไม่อยู่ใน 20 ชิ้นเรียกว่า **แบบเสริม**

ภาค 1

ฟังให้เป็น ก่อนพูดให้เก่ง

ฟังก่อนติดป้ายให้คดี

- บทที่ 1 ลูกความไม่ได้เล่าเรื่องตามลำดับที่ทนายต้องการ
- บทที่ 2 คำถามที่ลูกความถาม อาจไม่ใช่คำถามจริง

CLIENT CASE 00 — ลูกความคนเดียว ตั้งแต่วันแรกถึงวันปิดเรื่อง

คุณธนาเป็นลูกความสมมติ เรื่องของเขาสร้างขึ้นเพื่อเล่มนี้ ไม่ได้มาจากคดีของใคร

สถานการณ์ วันหนึ่งคุณธนาติดต่อเข้ามาครั้งแรกว่า "สวัสดีครับทนาย ผมมีเรื่องอยากปรึกษาครับ" ตามด้วยประโยคที่ทนายได้ยินบ่อยที่สุดประโยคหนึ่ง "ผมโดนโกงครับทนาย ผมอยากฟ้องเลย"

สิ่งที่จะเกิดในเล่มนี้ คุณธนาจะเล่าเรื่องไม่เป็นลำดับ ถามว่าชนะไหม ขอตัวเลขเป็นเปอร์เซ็นต์ ได้ยินข่าวที่ไม่อยากฟัง เงียบไปหลังได้ยินราคา ขอให้ทนายช่วยเรื่องที่อยู่นอกขอบเขต โกรธเพราะคิดว่าไม่มีใครบอก ขอให้เขียนหนังสือ "แรง ๆ" มีข้อมูลบางอย่างไม่ตรงกับที่เคยเล่า และสุดท้ายต้องตัดสินใจว่าจะจบเรื่องอย่างไร

คำถามต่อไป ทุกตอนมีคำถามเดียวกัน ทนายควรพูดอะไรในจังหวะนั้น เพื่อให้คุณธนาเข้าใจพอที่จะตัดสินใจเรื่องของตัวเองได้

บทที่ 1

ลูกความไม่ได้เล่าเรื่อง ตามลำดับที่ทนายต้องการ

ฟังอย่างไรให้ได้ทั้งเรื่องและประเด็น

ลูกความนั่งลงแล้วพูดว่า "เรื่องมันยาวครับทนาย" จากนั้นเริ่มเล่า "เมื่อสามปีที่แล้ว..." ยังไม่ทันถึงหนึ่งนาที เขากระโดดไปที่ "เมื่อวานตำรวจโทรมา" แล้วย้อนกลับไปว่า "จริง ๆ คนนี้ผมรู้จักมาตั้งแต่ปี 2564" อีกครู่หนึ่งเริ่มเล่าว่าภรรยาของคู่กรณีเคยพูดอะไร แล้วหยิบโทรศัพท์ขึ้นมา "ผมมี

แชตครับ" เปิด LINE เลื่อนขึ้น เลื่อนลง อ่านข้อความหนึ่ง แล้วนึกขึ้นได้ว่า "อ้อ ผมลืมบอกทนายอีกเรื่อง"

ผ่านไป 20 นาที คุณได้ข้อมูลเยอะมาก แต่ยังตอบไม่ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกันแน่

นี่ไม่ใช่เพราะลูกความเล่าไม่ดี เขากำลังเล่าเรื่องในแบบของคนที่อยู่ในเหตุการณ์ ส่วนทนายฟังในแบบของคนที่จะนำเหตุการณ์นั้นไปทำงานต่อ สองอย่างนี้ไม่เหมือนกัน

1.1 คนจำเรื่องตามความสำคัญของตัวเอง ไม่ได้จำตามลำดับที่คดีต้องการ

ลูกความอาจจำประโยคที่เจ็บที่สุดได้ก่อนวันที่เกิดเหตุ จำคนที่โกรธที่สุดได้ก่อนเอกสารที่สำคัญที่สุด และจำสิ่งที่รู้สึกว่าไม่ยุติธรรมได้ก่อนสิ่งที่พิสูจน์ได้ เป็นเรื่องธรรมดา เพราะมนุษย์ไม่ได้เก็บชีวิตเป็นแฟ้มคดี

งานของทนายจึงไม่ใช่การบอกว่า "เล่าใหม่ครับ เอาตามวันเวลา" ตั้งแต่วินาทีแรก ผมแนะนำให้ทำสองอย่าง ให้เขาได้เล่า และค่อย ๆ ทำให้เรื่องนั้นมีโครง

1.2 ปล่อยให้เล่าก่อน แต่ถือพวงมาลัยของบทสนทนาไว้

ช่วงแรกของการปรึกษา บางครั้งควรปล่อยให้ลูกความเล่า เพราะคุณกำลังได้มากกว่าข้อเท็จจริง คุณกำลังเห็นว่าเขาคิดว่าอะไรสำคัญ กังวลเรื่องอะไร เรียกใครว่าอะไร มีใครเกี่ยวข้อง และคำถามจริงของเขาอาจอยู่ตรงไหน ถ้าขัดทุก 20 วินาทีเพื่อจัดลำดับเหตุการณ์ คุณอาจได้ข้อมูลเป็น

ระเบียบเร็วขึ้น แต่เสียข้อมูลอีกประเภทหนึ่ง คือสิ่งที่ลูกความกำลังพยายามบอกคุณจริง ๆ

แต่การฟังไม่ได้แปลว่าปล่อยให้บทสนทนาไปไหนก็ได้ ถ้าผ่านไป 30 นาทีแล้วยังอยู่ที่รายละเอียดของเหตุการณ์แรก การปรึกษาจะเริ่มเสียโครง ถึงตรงนั้นทนายเข้ามาช่วยจัดเรื่องได้ด้วยประโยคง่าย ๆ

"ผมขอหยุดตรงนี้นิดหนึ่งนะครับ จะได้เรียงวันให้ถูก"

"เรื่องนี้สำคัญครับ เดี๋ยวผมกลับมาถามต่อ แต่ขอให้ผมวางลำดับเหตุการณ์ก่อน"

คุณไม่ได้ปิดปากลูกความ คุณกำลังถือพวงมาลัยของบทสนทนา

1.3 LISTEN-5 ฟังรอบแรกเพื่อหาแผนที่

รอบแรกยังไม่ต้องหาคำตอบทุกเรื่อง และยังไม่ต้องวิเคราะห์กฎหมายทุกประโยค ผมฟังหาอย่างน้อยห้าอย่าง และเรียกมันว่า LISTEN-5

- **คน** ใครเกี่ยวข้อง
- **เวลา** เกิดเมื่อไร
- **เหตุการณ์** เกิดอะไรขึ้น
- **หลักฐาน** เรื่องไหนพิสูจน์ด้วยอะไร
- **เป้าหมาย** ลูกความต้องการอะไร

หลังลูกความเล่าจบ ถ้ายังตอบห้าข้อนี้ไม่ได้ อาจยังเร็วเกินไปที่จะเริ่มวิเคราะห์

สร้างแผนที่ก่อน แล้วค่อยหาคำตอบ

CLIENT CASE — คุณธนาติดต่อเข้ามาครั้งแรก

คุณธนาติดต่อเข้ามาครั้งแรกด้วยประโยคว่า "ผมโดนโกงครับทนาย ผมอยากฟ้องเลย"

ถ้าทนายรีบไปที่คำว่าโกง อาจเริ่มถามเรื่องฉ้อโกงทันที แต่เมื่อปล่อยให้เล่า ทนายพบว่ามีการทำสัญญา มีการส่งมอบงานบางส่วน มีการชำระเงินแล้ว มีข้อโต้แย้งเรื่องคุณภาพงาน และคู่กรณียังติดต่ออยู่

คำว่า "โดนโกง" จึงอาจเป็นข้อสรุปของลูกความ ยังไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่ทนายควรรับมาเป็นข้อสรุปของตัวเองทันที

บทเรียน การฟังมาก่อนการติดชื่อทางกฎหมาย

1.4 แยกสี่ชั้นของสิ่งที่ลูกความพูด

เวลาฟัง ลองแยกในหัวว่าสิ่งที่ได้ยินเป็นอะไร

- **ชั้นที่ 1 เหตุการณ์** ผมโอนเงินวันที่ 5
- **ชั้นที่ 2 หลักฐาน** มีสลิป
- **ชั้นที่ 3 การตีความ** เขาตั้งใจโกงผม
- **ชั้นที่ 4 ความรู้สึก** ผมเจ็บใจมาก

ทั้งสี่อย่างสำคัญ แต่ใช้ไม่เหมือนกัน ถ้าเอาชั้นที่ 3 ไปเขียนเป็นชั้นที่ 1 ปัญหาเกิดทันที